

Zilahi Kis Jenő — alpolgármester.

Az összes ellenzéki bizottsági tagok lemondottak és kivonultak.

Nyugalmas jelenetek és személyes sértések. — Dr. Baracs Marcell és Piazza György között majdnem tettelegességre került a sor. — Dr. Baracs nyilatkozata és Wolff Károly válasza.

A főváros szerdai szezonzáró közgyűlése nagy meglepetést hozott a politikai életbe. Az ellenzék — és ezuttal nemcsak a demokratákról, hanem a liberálisokról és pártokivüliekéről is meg kell emlékezni, — súlyos sértésnek tekintette, hogy dr. Zilahi Kis Jenő választotta meg a többség a harmadik alpolgármesternek. Ennek konzekvenciáit levonta az egész egyesült városi ellenzék, a választási eredmény kihirdetése után előzetesen megbeszélte terv szerint dr. Baracs Marcell, az ellenzéki vezér, felolvasott egy deklarációt, amelynek értelmében minden demokrata, liberális és pártokivüli, ugyiszintén gazdasáspolitikai párti bizottsági tag Zilahi Kis Jenő megválasztása miatt lemond a bizottsági tagságáról és azonnal elhagyja az üléstermet.

Alább részletes tudósításunk elmondja a nevezetes közgyűlés lefolyását, míg e helyütt a várható politikai következményekkel és az új várospolitikai helyzettel számolunk. Az ellenzék mai lépése a kormányt egy csonka közgyűlés megtérdsére vagy a törvényhatósági bizottság feloszlására fogja bírni. Az ellenzék a kilenc póttag bevonásával együtt helen két bizottsági tag lemondásával felelt a többség mai választására. A közgyűlés a kinevezett bizottsági tagokkal együtt kétszáznegyven főtől áll, így tehát egyharmad részét elvesztette. Az ellenzék ezzel súlyos csapást mért a közgyűlés tekintélyére, elvesztette azonban minden befolyását a városi ügyekre, mert pártgyűlésekből eredményesen ellenőrzést gyakorolni a tanácsra nem lehet, ez csak a közgyűlés teréből volt lehetséges, már amennyire lehetséges volt.

Igy most már a sajtóra hárul a fokozottabb ellenőrzés feladata, amíg a most már elmaradhatatlan választások közeli kirása meg nem történik.

Részletes tudósításunk itt következik:

A főváros szezonzáró közgyűlése szerdán délután folytatódott. Az elnöklő Folkusházy Lajos alpolgármester kegyeletos szavakkal emlékezett meg Usetty Ferenc bizottsági tag haláláról. A közgyűlés ezután megkezdte a szavazást a Rényi József alpolgármester nyugalomba vonulásával megüresedett második alpolgármesteri állásra, közben pedig, míg a szavazás tartott, a napirend harminc pontját elfogadták.

Homonnay Tivadar indítványt tett, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésének emelésénél érvényesítsék az aranyparitás ötven százalékát. A Dunagőzhajózási Társaság rakodópart-bérletének ügyénél

Eber Antal gyakorolt súlyos kritikát a tanácsról,

amely annak idején az ő indítványa nélkül nem védte volna meg a város érdekeit, és most sincs feladata magaslatán, mert a lakásrendeletre hivatkozik, amely evvel a bérlettel összefüggésben ninosen. Kevessli a partbérlet összeget és határozati javaslatot nyújt be annak emelésére. Ugyancsak fokozottabb béremelést kérnek Gáspár Fülöp, Kormöczy Zoltán, Kozma Jenő, Zala Zsigmond és Heljai Béla bizottsági tagok.

Folkusházy elnök ekkor félbeszakította a tanácskozást, és bejelentette, hogy

a második alpolgármesteri állásra százharmincegy szavazattal tízennégy ellenében Buzáth János, eddig harmadik alpolgármestert választották meg.

Ugy a baloldal, mint a jobboldal lelkesen tüntetett a népszerű alpolgármester mellett.

Folkusházy alpolgármester ezután elrendelte a szavazást a Buzáthi megválasztásával megüresedett harmadik alpolgármesteri, az ugynevezett alpolgármesteri címmel és jelleggel felruházott tanácsnoki állásra. A bizottsági tagok ismét besereglettek a sza-

az ellenzék lemondásának következő megokolását:

Az ellenzékhez tartozó alulírott bizottsági tagok ezennel bejelentik, hogy a törvényhatósági bizottsági tagságról lemondanak. Ezt a cselekedetüket a következőkkel okolják meg:

A keresztény községi párt ma címzetes alpolgármesterré választott valakit, aki — miután az első forradalomnak idején a szélső bal radikálizmus hívének vallotta magát — utóbb a megváltozott körülményekhez alkalmazkodva, a szélső jobb radikálizmushoz szegődött eszközül és egyoldalú túlzásokkal és igazságtalan üldözésekkel számos becsületes existenciát segített legázolni.

Zilahi-Kiss Jenő tanácsnok az alpolgármesteri székbe való emelkedését nem az összességnek szentelt hasznos munkája révén és nem is a rangsor alapján nyerte el. A legfiatalabb volt a jelöltek között, de a lehangosabb a gyűlölet politikájának hirdetésében és elérte azt, hogy félelemesen süllyedjen a gondjaira bizott iskoláknak és ezekkel együtt gyermekeinknek kulturális szírvónala.

A keresztény községi párt tehát avval, hogy a rangban szinte legfiatalabb tanácsnokot, ki három év előtt még csak címzetes tanácsjegyző volt, annyi érdemes tanácsnoknak átugrásával választotta meg,

vazatszedő küldöttség helyiségébe, közben pedig a közgyűlés folytatta a napirend tárgyalását. A tüzfalelosztó hivatal kérdésével kapcsolatban élénk vita indult meg Purebl György tanácsnok és Gáspár Fülöp bizottsági tag között. Váratlanul félbeszakította a vitát Sümegi Vilmos éles hangja:

— A szavazásnál disznóságok történnék!

Nagy lármá támadt erre a jobboldalon és a baloldalon és az elnök alig tudta a rendet helyreállítani. Végre sikerült a két oldalt csendre bírni és ekkor felszólította Sümegit, hogy magyarázza meg szavait.

Sümegi azonnal eleget tett az elnöklő alpolgármester kérdésének és a közgyűlés tudomására hozta, hogy dr. Csilléry András, a keresztény községi párt alelnöke, a szavazóhelyiségben terrorizálja a keresztény községi párt tagjait Zilahi Kis Jenő érdekében.

Dr. Csilléry András visszautasította Sümegi vádját, melyet kissé különösen tart, hisz az ellenzék a keresztény-párti bizottsági tagok szabadságát akarja megvédeni. Akinek panasza van, menjen a szavazó küldöttség elé.

Dr. Lázár Ferenc a keresztény községi párt nevében mérséklőleg szólalt fel és igyekezett az egyre jobban nyilvánuló szenvedélyeket lecsillapítani. Ez nem igen sikerült, mert a baloldaltól dr. Bedő Mór, Gáspár Fülöp, dr. Hajdu Marcell és dr. Gál Jenő egyre élesebben vitáztak az elnöklő alpolgármesterrel, majd Stern bizottsági tag tett a baloldalon súlyos kijelentést, állítva, hogy látja, hogy a szavazatszedő küldöttség szobájában egyes szavazó lapokon utóbb változtattak.

Az ellenzék nagy felháborodással kísérte Stern bejelentését, Folkusházy alpolgármester pedig azt felelte, hogy ez ellen a belügyminisztériumban kell jogorvoslattal élni.

Vadás Géza tanácsjegyző ismertette azután a választás miatt távollevő Zilahi Kis Jenő tanácsnok ügyosztályának előterjesztéseit, amelyeket vita nélkül elfogadtak. Majd szünet következett, amely után dr. Sipőcz Jenő helyettes főpolgármester vette át az elnöklést és este háromnegyednyolc órakor kihirdette a második választás eredményét.

A címzetes alpolgármesteri állásra leadtak összesen kétszázszázkilenc szavazatot, ebből

Zilahi Kis Jenő százötvennyolc szavazatot kapott, Csupor József tanácsnok nyolcvanhatot és dr. Berczell Jenő tanácsnok ötöt.

Gunyos felkiáltások fogadták a baloldaltól a bejelentést, a jobboldalon pedig éljeneztek Zilahi-Kiss Jenőt. Ugyanakkor kihírdették az ügyési választások eredményét is. Tiszti ügyész lett dr. Günther Ferenc, alügyész pedig dr. Matolcsy Károly és dr. Szálka Béla.

Nagy csöndben emelkedett ekkor szözlásra az ellenzék vezére, dr. Baracs Marcell. Ötvenhat bizottsági tag nevében szólalt fel és kijelenti, hogy ő és bizottsági tagtársai, az összes demokraták, liberálisok és pártokivüliek lemondanak a mandátumról és kivonulnak az ülésteremből. Felolvassa a neveket. Az ellenzék csakugyan végrehajtotta tervét és egyhangulag távozott a bizottsági tagságokból. Nem hiányzott senkisé, az egy Bibó-Horváth János kivételével, aki csak azért nem mondott le, mert még egyelőre benn akar maradni a bizottságokban. Bizonyos megdöbbenés látszott a keresztény párt soraiban, amikor a lemondott bizottsági tagok között Baracs Marcell felolvasta a keresztény községi pártból kivált Breky Károly, Horváth Károly, Zsófia Antal és Lipták Pál államtitkár neveit.

Bohn József a keresztény községi párt soraiból éles szóváltást kezdett Lipták Pállal, azután Baracs Marcell felolvasta

bizonyságot tesz arról, hogy a pártpolitikai szolgálattelenség jutalmazását fontosabbnak tartja, mint a tisztviselői becsületes munkában töltött életnek megbecsülését és nem törődik avval, hogy ilyen erőszakos ténnyel lerontja a tisztviselői karnak fegyelmét és munkakészségét, de azt a közmorált is, mely a tisztviselői munkának pártatlan értékeléséhez fűződik.

A keresztény községi párt teszi mindezt annak dacára, hogy a múlt évi fővárosi nemzetgyűlési választások eredménye szerint tudnia kell azt, hogy a fővárosi polgárság túlnyomó többségének bizalma töle elfordult. És a szélső túlzás mellett demonstrál ugyanakkor, amikor a polgárság telítve van a tudattal, hogy csak a megértő egyetértés s az ellentéteknek barátságos áthidalása képes megteremteni azt a békés szellemet és termékeny polgári munkát, mely a fővárost az utolsó esztendőknél lehanyatlásából ismét felemelhetné.

Ezzel szemben Zilahi Kis Jenő irányzata a pártérszaknak merev érvényesülését jelenti. Az pedig, hogy a többség Zilahi Kis Jenőt a közgyűlésnek helyettes elnöki székébe emelte, jelenti egyúttal a magyar tradícióknak megtagadását is. Az elnö-

ki székbe csak az kerülhet, aki tárgyilagosságának bizonyosságát adta; de hogy épen az kerüljön oda, aki a tárgyilagosságot mindig megtagadja és aki elhatározásaiban mindig csak az elvakított személyi gyűlölködés által vezettetette magát, olyan provokáció, mely a közgyűlési teremben lehetetlené tenné a nyugodt tárgyalást és állandóságná a botrányt.

Ilyenformán a bizottmányokból amugy is ki-rekesztett és csak közgyűlési felszólalásokra szorított ellenzék részére a közgyűlési munka is lehetlenné vált: nemcsak azért, mert ez a munka a szélső túlzással szemben meddő kell, hogy maradjon, hanem azért is, mert az ellenzék a maga részéről erkölcsi lehetetlenségnek tartja, hogy a megválasztott címzetes alpolgármesternek elnöklése alatt tanácskozzék.

Az ellenzéknek utolsó szava az ő kivonulása alkalmával az, hogy törhetlen hite szerint a főváros polgársága fogja megadni a méltó választ a mai választásra azzal, hogy el fogja seperni azokat, akik saját pártihatalmi uralkodnak körköttségük érdekében ily merészen szembe helyezkedtek a köz-morállal és a főváros polgárságának legegységibb érdekeivel.

Az ellenzék deklarációját dr. Baracs Marcell egy gépirásos szövegből olvasta fel és mikor végére ért, a nyilatkozatot heves mozgalommal a közgyűlés asztalára dobta.

Kinos jelenet volt, még kinosabb következett.

Az elnöki emelvény, jobboldali sarkánál álló Piazza Győző, keresztény községi párti bizottsági tag megjelölést tett arra a sértő módra, amellyel dr. Baracs a deklarációt egy fiatal tisztviselő elé, a közgyűlés asztalára vetette.

Ép ekkor volt kivonulóban az ellenzék. Dr. Baracs gyors lépésekkel Piazza elé sietett és súlyosan megsértette. Szavakat alig lehetett hallani, de tartani lehetett a közelállókna attól, hogy tetlegességre kerül a sor. Ez azonban szerencsére elmaradt, dr. Baracs kivonuló pártihívei és szövetségesei után sietett a baloldali társalgóba. Utolsónak Gáspár Fülöp távozott, aki kedélyesen szalutált a keresztény oldal felé fordulva.

Dr. Sipőcz polgármester az elnöki székéből az elhangzott nyilatkozat miatt utólag rendreutasította a már eltávozott dr. Baracs Marcellt, majd

átadta a szót dr. Wolff Károlynak, a keresztény községi párt vezérének,

aki ügyrendi felszólalás keretében óhajtott válaszolni az ellenzéknek. Közben a keresztény párt egy része elfoglalta a kitűrt ellenzéki padsorokat.

Dr. Wolff Károly avval kezdte beszédét, hogy az autonomia keretében a választások kérdése volt mindig az a probléma, amely felsorakoztatta az autonomia ellenségeit az autonomia ellen. A köz-igazgatási reformmal kapcsolatban feltétlenül gondoskodni kell majd ennek a kérdésnek helyes megoldásáról. Az a jelenet, amely lejátszódott a közteremben az ellenzék kivonulásával, bizonyítja, hogy ez a parlamentarizmus elfajulásának következménye, baj történt, ha olyanok kezébe kerül az ügyek intézése, akik nem érzik át a felelősséget. A jelölésnél a párt a főváros érdekét tartotta szem előtt és azt akarta, hogy a nyugalom és béke jegyében oldják meg ezt a kérdést.

A tuloldal részéről dobtak politikumot a kérdés megoldásába, amikor néhány héttel ezelőtt az ellenzék egyik előklő tagja kijelentette, hogyha megmeri választani a keresztény községi párt Zilahit, akkor nem lesz több munka a közgyűlésen.

A Zilahi-Kiss ellen felhozott személyi vádak egy részét majd elintézi az érdekelt, azonban meg kell állapítani, hogy ez a vád nem új, mert annakidején, amikor tanácsnokká választották, szintén elhangzott ez a vád. Igazolási eljárás indult ügyében, a belügyminisztérium hivatalos szempontból, az Országos Kaszinó pedig társadalmi szempontból igazolta Zilahinak a forradalmak idején tanusított magatartását.

— A keresztény községi párt a dolgozó demokrácia alapján áll. Az ellenzék a legnagyobb politikai hibát követte el, amikor kivonult, mert ennek kevés értelme volt.

— Az ellenzék elfelejti, hogy amikor Déryt tiltották az alpolgármesteri székbe, akkor Folkusházy Lajos előjogát és rang-elsőbbségét megsértették, akkor ez jogrend volt? Ezt szabad volt megcsinálni? Most pedig, amikor egy olyan emberrel van szó, aki a keresztény nemzeti eszmékért minden kockázatot vállal, sérelmekről beszélnek. Ez azt bizonyítja, hogy a tuloldal véleménye szerint ami nekik meg van egerve, az nem szabad a keresztényeknek. Most már azonban a keresztények is látnak és látniuk kell a kételkedőknek is.

— A keresztény községi párt nem dolgozik jogtöréssel, erőszakossággal, elítél minden rendellenességet és a mai eset eggyel több érvert szolgáltatott arra, hogy az eddig követett ut helyes volt és bűn volna letérni róla.

Wolff Károly beszédét nagy tapssal és éljenzéssel kísérte a keresztény párt, majd dr. Sipőcz Jenő kijelentette, hogy

tudomásul veszi a kivonult ellenzéki bizottsági tagok lemondását.

Azután felfüggesztette az ülést, hogy a megválasztott alpolgármestereket és ügyészeket küldött-séleg hívják be a terembe az eskü letétele végett.

A belépő Buzáth János és Zilahi Kiss Jenő alpolgármestereket éljenzéssel fogadta a keresztény párt, dr. Sipőcz Jenő üdvözölte őket a törvényhatóság nevében az eskü letétele után, a megválasztottak részéről Buzáth János válaszolt és megköszönte a közgyűlés bizalmát.

Háromnegyed kilenc órakor a polgármester kellemes nyaralást kívánt a közgyűlés tagjainak és a tanácskozást, berekesztette.

Erekly nem összehírdhetetlen.

A főváros igazolóválasztmánya dr. Joanovich Pál elnöklésével szerdán este foglalkozott az Erekly Károly ellen beadott összehírdhetlenség bejelentésével és megállapította, hogy Erekly Károlynak a Székesfővárosi Közlekedési r.t.-nál viselt igazgatósági tagsága nem összehírdhetetlen a törvényhatósági bizottsági tagsággal. Az igazolóválasztmányt ennek eldöntésénél egy régebbi közgyűlési határozat irányította, amely határozatban a közgyűlés kimondotta, hogy összehírdhetlenségről ilyen esetben nem lehet szó.

Elkészült az angol válaszjegyzék.

Bizalmas kíséreléssel a passzív ellenállásról. — Benes Brüsszelben folytatja a közevitelést. — A francia kormány külön jegyzéke.

London, jul. 18. (Reuter.) Lord Curzon már elkészítette az angol válaszjegyzék tervezetét. A tervezetet közölni fogják a nyilvánossággal, a kíséreléssel azonban, amely a passzív ellenállás kérdéséről szól, bizalmas marad.

Párizs, jul. 18. Dr. Benes cseh külügyminiszter tegnap még egy alkalommal tanácskozott Poincaré miniszterelnökkel. A beszélgetés — mint a Journal jelenti — igen hosszú ideig tartott. Dr. Benes ma Brüsszelbe utazott.

Párizs, jul. 18. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) Benes cseh külügyminiszter brüsszeli látogatásával kapcsolatban politikai körökben az a vélemény, hogy ő a belga kormányt aktív beavatkozásra akarja bírni a párizsi és a londoni kormányok között való megegyezés érdekében. Ezzel kapcsolatban figyelemreméltó a Reuter-ügynökség jelentése, amelyben az angol kormány kijelenti, hogy

sohasem próbált nyomást gyakorolni Belgiumra abban az irányban, hogy a francia politikától eltérítse.

Ellenkezőleg az a nézet, hogy Belgium a mai helyzetben sokkal nagyobb szolgálatokat tehet, ha úgy a londoni, mint a párizsi kormánnyal egyaránt barátságos viszonyban marad és ily módon hozzájárul az eszmék kölcsönös tisztázásához. Azt a megállapítást, mintha komplot alakulna Belgiumnak Franciaországtól való elszakítására, határozottan visszautasították. A Daily Telegraph politikai munkatársa, akit hivatalosan informálnak, ezeket írja: Kérdés, hogy a szövetségesek elfogadják-e a következő formulát.

1. A Ruhr-vidéken a francia és a belga megszállás azonnal láthatatlanná válik, mi-helyt a passzív ellenállást Németország megszünteti. 2. A csapatokat azonnal visszavonják, mi-helyt Németország a szakértő bizottság által javaslatba hozott részletfizetést teljesítette.

Politikai körökben ezzel a formulával kapcsolatosan megjegyzik, hogy ez az utóbbi pont Németországot fizetési kötelezettségének a lehető leggyorsabb teljesítésére akarja bírni, hogy ily módon a megszállás véget érjen.

London, jul. 18. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) A Daily Mail jelenti: A francia kormány külön jegyzékben fog foglalkozni a német jóvátételi memorandumra adandó angol válasszal, amelynek megérkezését péntekre várják. A jegyzékre a francia kormány hosszú írásbeli jegyzékben felel, anélkül, hogy véglegesen igent vagy nemet mondana. Párizsi kormánykörökben azt hiszik, hogy az angol jegyzék nem lesz ultimátum jellegű, hanem az angol kormány valószínűleg azt fogja javasolni, hogy valamennyi szövetséges által aláírt jegyzéket küldjenek Berlinbe, amelyben bejelentik, hogy arra az esetre,

ha a német kormány a passzív ellenállásra vonatkozó rendelkezéseit visszavonja, a megszállást lényegesen enyhíteni fogják

és megígérik, hogy a birodalmi kancellár június 15-i javaslatát is pontos vizsgálat alá veszik. Franciaország kívánsága evvel nem teljesül ugyan egészen, de ez a formula mégis kielégíti, úgy, hogy evvel

a további tárgyalások alapja adva van.

Poincaré mindent elkövet, hogy Baldwinal további érintkezésben maradjon és együttes választ küldjenek Németországnak.

Párizs, jul. 18. (A Pesti Hírlap tudósítójának távirata.) Mint a Petit Journal jelenti, Theunis, ha az angol válaszjegyzék csütörtökig megérkezik a szövetségesekhez, pénteken Párizsba utazik, hogy Poincaréval tárgyaljon.